

מלחמת עזזה

עלון פנימי ט"ו/ט"ז י"ב בסבת תשס"ט 8 בינואר 2009 givaton@ghm.org.il

לחיילנו הלוחמים בעזה
ולמגויסי המילואים,
שמרו על עצמכם
וחזרו בשלום הביתה.

בית גבעת חיים

על סדר היום

הפרטת מים קרים – בחודש יולי 2008 הוחלט בקלפי להפריט את צריכת המים הקרים הביתית של התושבים ולחייב את בתי האב על פי צריכה ובהתאם לתקנות ולמחירים הנהוגים בארץ. בכוונתנו להתחיל בחיוב החברים והתושבים על פי צריכה החל מינואר 2009 וזאת לאחר שמהלך התקנת שעוני מדידת המים האלקטרוניים הסתיים (למעט מספר מועט של גינות אשר יטופלו בחודשים ינואר ופברואר). בשלב זה ועקב חוסר הוודאות הוחלט כי מחירו של קוב מים קרים יהיה 4.15 ₪ לקוב. ברצוני לציין כי מחיר זה הינו המחיר הנמוך של מחיר התקנות ולכן לאחר בחינה של הנושא ייתכן ויהיו שינויים במחירי המים. בכל מקרה ולמרות שבשלב זה לא החלטנו לחייב במחירים היותר גבוהים צרכנים כבדים של מים, כפי שמורות התקנות אני מבקש מהחברים להקפיד ולחסוך במים על-מנת שנוכל לעמוד במכסות המים המוקצבות למשק.

חיוב על אגרת ביוב – בסוף שנת 2008 ביטלה המועצה האזורית את ההסכמים אשר היו לה בקשר לתשלומי ביוב עם גבעות החיים ופריגת, כאשר המשמעות מבחינתנו עלייה דרמטית במחירי הביוב של יותר מ-100%! כיום מחייבת המועצה את תושבי הקיבוץ בצריכה נורמטיבית של 82 קוב לשנה בתעריף של יותר מ-3.5 ₪ לקוב ובסה"כ סכום החיוב הינו מעל 25 ₪ לנפש בחודש. על סכום זה מעניקה המועצה הנחה של 23% וזאת עקב העובדה שהקיבוץ מטפל לבד בצנרת הביוב שבשטחו (פתיחת סתימות, תיקונים וכו...). לקראת 2009 בכוונתנו לחייב את החברים על-פי חיובי המועצה כלומר בסכום של 20 ₪ לנפש בחודש לאחר ההנחה. התשלום עבור הביוב במס השירותים יכלול רק את הוצאות הקיבוץ על הטיפול במערכת הביוב הפנימית.

פנסיה – לקראת תקציב 2009 אנו עורכים בדק בית בנושא החלטות הפנסיה, התנהלות הקיבוץ וגובה הפנסיה אשר ביכולתנו לשלם, כאשר המטרה היא לקבוע פנסיה יעד בסדר גודל של גובה שכר המינימום לגמלאי אשר היה בוותק פנסיוני מלא ביום השינוי ונגזרת יחסית מכך לגמלאים מצטרפים. עקב היות שנת 2009 שנת אי וודאות ייתכן ויעד זה יושג רק בשנת 2010 ולא השנה. הנושא הפנסיוני הינו להערכת האתגר הגדול העומד כרגע בפני מקבלי החלטות של הקיבוץ כאשר כל החלטה המתקבלת יכולה להיות מתורגמת לסכומים של מאות אלפים ואף מיליונים ועלינו להיות בטוחים כי יש כיסוי מאחורי החלטות אלו. אני מניח כי כבר בתקציב 2009 יובאו לאישור מספר הצעות אשר גובשו על ידי צוות אשר עסק בנושא הפנסיוני ואשר עושות סדר לגבי גובה התשלומים המשולמים וכן לחברים הזכאים לקבל פנסיה. לאחר אישור התקציב אנסה להסביר הצעות אלו בנושא מורכב זה.

אלדד מגל

שנת 2009 התחילה כאשר בעולם, בארץ ואצלנו בקיבוץ קיימת אי וודאות לגבי ההתפתחות הכלכלית. בעולם הגלובלי המשברים משפיעים כתגובת דומינו כמעט בכל מקום.

קיבוץ גבעת חיים מאוחד והחברים יושפעו מהמשבר. יש סיכון לפיטורין, ירידת רווחיות ואולי אף הפסדים בחלק מהפעילויות, ומכאן סיכון לקיטון בהכנסות הקהילה. אולם כלכלת הקיבוץ תתמודד עם המשבר הכלכלי מעמדת פתיחה נוחה יחסית של חוסן כלכלי.

המשק על רוב פעילויותיו רווחי. נצבר הון עצמי נזיל בפיקדונות של מזומנים המיועדים לסיכונים מס הכנסה ועתודה לימים של מצוקה בתזרים המזומנים, ובעיקר, וככל שיוחלט על ייעוד חלק מכספי עסקת גת כמקור להגדלת הפנסיה ו/או כמקור לבטוחה לתשלומי הפנסיה. אם כך יוחלט יקטן מאוד הסיכון לקיום התחייבויות הקיבוץ במישור הפנסיוני ולערבות ההדדית לאורך זמן.

אולם, למרות החוזקה היחסית של נתוני הפתיחה בכניסה למשבר, עלינו לנהל את עסקי הקיבוץ, על ענפי הייצור, ענפי השרות ותקציבי הקיום מתוך מדיניות של הפחתת סיכונים, בהתאם לתנאי השוק. עלינו לבצע את ההכרחי ולהתייעל מתוך כוונה שלא לפגוע במשרות החברים מחד, אבל גם לא להעלות מיסים או להשתמש במקורות הכספיים שנצברו. למרות האמור כאן, חובה עלינו במידה הנכונה ועפ"י שימוש במקורות התקציב השוטף להמשיך ולהשקיע בתשתיות, כמקור לחיסכון בהוצאות ולשיפור איכות ורווחת חברי הקיבוץ, וגם בעדיפות גבוהה להמשיך ולהסדיר את ההיתרים והרישיונות הנדרשים לפעילויות השונות.

שיתוף הפעולה של חברי הקיבוץ עם ממלאי התפקידים, מעורבות וערנות הינם תנאי לכך שנצליח לשמור על משק גבעת חיים מאוחד חזק כלכלית גם בעת המשבר הכלכלי.

שנה אנרחית טובה לכולם

אלון שפיצר – רכז משק

הודעה לבעלי קונטיינרים ברחבי הקיבוץ והמשק:

הנכם מתבקשים להודיע מיידית למזכירות על קונטיינר שבעלותכם. גם לקונטיינר צריך להיות היתר, ובכוונתנו לעשות סדר. קונטיינר שבעליו לא ידווח עליו, ייפתח על-ידי הקיבוץ לבחינת תכולתו ויועבר לשימוש הקיבוץ. מיקום הקונטיינר שיאושר ייקבע על-ידי מוסדות הקיבוץ.

אלון שפיצר – רכז משק

שדרות אהובתי

יובל משי, בנם של נעמי ואיציק ז"ל כבר שבע שנים בשדרות. השבוע הוא בא עם משפחתו, לאמא, ובין לבין תפסנו אותו לראיון:

שלום יובל, איך התמקמת בשדרות?

עברתי לשדרות כשנישאתי למירי, שהיא בת שדרות ומשפחתה גרה שם. עזבתי את הקיבוץ לפני שנים, גרתי בתל אביב, עבדתי בגינון ואחר-כך בחברת תקשורת, ואז הכירו לי את מירי. חברים אמרו לי: זה המכסה שלך, תהיה רציני...! ובאמת, הקמנו משפחה, ונולד לנו **אוהד**, בן שלוש ורבע.

אני עובד במפעל גדול וותיק, שמייצר כבלים לחשמל מכל הסוגים והמינים. מירי עובדת בעמותת "גוונים", העמותה שהוקמה על-ידי הקיבוץ העירוני ומקיימת פעילות רבה למען הקהילה.

לפני כן, לא היה לי קשר מיוחד לדרום, פרט לשירות סדיר בשבטה ואימונים בבסיס אימונים בצאלים. תוך כדי חיפוש אחר יישוב כפרי הכרתי את אזור הנגב המערבי שלדעתי הוא אחד היפים בישראל: שטחים פתוחים, שדות רחבים, חקלאות – קיבוצניקים, מושבניקים. בעיני יש משהו קוסם בנגב ובשדרות. אנחנו רוצים לגור באזור הזה, מחפשים בית במושב או ביישוב קהילתי, ובינתיים, אנחנו גרים בדירה שכורה בשדרות.

איך פגשתם את הקסאמים?

מייד כשבאנו לשדרות, נפל קסאם ליד הבית וזה היה טיפטוף ראשון של קסאמים. זה היה ב-2002. מירי צלצלה ואמרה: נפל קסאם ליד הבית. הקסאם הוא טיל פשוט אבל מסוכן. כשנשמעת ההתראה "צבע אדום" אנחנו משתדלים לתפוס מחסה תוך כמה שניות ומתפללים. המצב הזה נמשך 8 שנים. היו גם הפוגות קצרות, ואתה מצפה שזה ייגמר, וככה אתה חי משנה לשנה, מהפוגה להפוגה. היו פעמים שרצינו לעזוב. חשבנו על נתיבות, אשקלון באר שבע, ויישובי הנגב המערבי שהם עוטף עזה. יחד עם זאת היתה לנו הרגשה שזה עניין של זמן עד שזה יתרחב לכל אזור הדרום.

כשנולד אוהד במזל טוב

זה החמיר את החרדות שלנו בצורה קיצונית. ההתנהלות היומית היתה כמו הערכות צבאיות. הכרת מקומות מסתור לאורך הדרך שאנחנו צריכים לעבור, לגן, לעבודה, לקניות וכדומה. חברים שלנו אמרו לנו, למה אתם נשארים בשדרות... אמרתי, אתם צודקים, באופן זמני מאחר שאני מעוניין לגור ביישוב כפרי אין לי בעיה לעזוב אולם נוכחתי שלהוציא את הילד ואת אשתי משגרת חיים ולעבור לאיזה מקום שהוא לא באזור שבו אני רוצה לחיות לא מתאים לי.

מה תאמר על שדרות?

העיירה העממית הזאת, שנהייתה עיר – ועדיין היא כעיירה – מזכירה קיבוץ: כולם מכירים את כולם. כאחד שעזב קיבוץ, אולי בתת-מודע אני מחפש מקום שיהיה לי נעים ונחמד. רוב האנשים שאני מכיר בשדרות אוהבים את העיר. הם לא מסכנים, אנשים בשדרות חיים טוב מאוד ונהנים מהחיים. אנחנו גרים בדירת גן, בבניין בן שלוש קומות, עם אוכלוסיה שרובה מחבר העמים, לרוב קווקזים. יש לנו יחסים מצוינים עם השכנים, ויש בינינו הרבה כבוד הדדי.

הם לא בורחים?

לרוב הגדול של התושבים אין לאן לברוח... היו כמה משפחות שעזבו וחזרו לביתם, ויש גם שלא חזרו. לעזוב את שדרות מאוד קשה בגלל המשפחתיות, מקום עבודה, מסורת. אנשים אוהבים לחיות בשדרות, וממתי עוזבים בית?

איפה הילד נמצא במשך היום?

אוהד הולך לגן. זה מבנה ממוגן, ובתוכו מקלט. אחרי שעות הגן אין חוץ כמעט. בשנים האחרונות הוסיפו הרבה מיגון בשדרות. העיר מאוד ממוגנת, ובכל זאת, לבית שלנו אין ממ"ד. אנחנו גרים בקומת הקרקע, הקומות מעלינו מגינות עלינו, ויש לנו הגנה גם מהחזית, משום שהמקלט הוא הקיר של הסלון... מולנו מעבר לכביש יש בית שחטף פגיעה ישירה של קסאם. הדירה נשרפה והתפרקה, ועד היום היא עומדת ריקה.

יש אזעקות, אתם רצים?

יש פעמים שהאזעקות בתדירות גבוהה. היו ימים שרצנו בערך כל רבע שעה, לפעמים כל כמה דקות. החיים "הנורמליים" הם האזעקות. לא יודע אם אפשר להגיד שאתה מתרגל, אבל אתה לומד לחיות עם זה. אנחנו במלחמה, אף-על-פי שלא הכריזו עליה. אתה כל הזמן בהיכון. כשאתה נוסע באוטו בתוך העיר, החלון פתוח, אתה לא שומע מוזיקה, הילד לידך לא קשור, ואתה אומר לעצמך: הנה, כאן יש לי מיגונית אחת, כאן השנייה...

לפני שנתיים שלוש, כשאוהד היה יותר קטן, אשתי היתה הולכת איתו בעגלה, ואני הייתי מסמן לה: תלכי כאן, מאחורי הבניינים, תנצלי את הכניסה, פה את יכולה להסתתר. זה עניין של שניות. היא היתה מגיעה לגן כמעט בריצה. זה לא משהו שאפשר להתרגל אליו, אבל זה הופך להיות שגרת חיים, ואתה קצת משלים איתו.

ואם זה קורה באמצע הלילה?

זה אכן קורה באמצע הלילה! לפעמים כמה פעמים במשך לילה אחד. קמים, רצים למקום מוגן. זה מציל חיים. בשנים הראשונות לא היו אזעקות. מאז שיש אזעקות "צבע אדום", כמה שהיא קצרה – לפעמים הבום בא מייד, כי לוקח זמן עד שהמכ"מ מעביר את האות – היא מצילה חיים, ממש לא ייאמן. במפעל שבו אני עובד יש בידי השומר ביפר, וכשהמכשיר מצפצף השומר לוחץ ומפעיל את האזעקה. זה מאוחר. אנחנו למעשה שומעים את האזעקה של שדרות ורצים, אבל אם אני על מלגזה, קשה לי לשמוע, ועד שאני שומע את האזעקה של המפעל זה יכול להיות מאוחר מדי. זו המורכבות הבלתי אפשרית הזאת, שיש לך זמן תגובה קצר מאוד עד 15 שניות לתפוס מחסה.

מה עושים אנשים חולים, נכים?

יש לנו שכנה שגרה לבדה, מעלינו, לא בריאה, בת שישים ומשהו בערך. היא צריכה לרדת במדרגות מהקומה השלישית באמצע הלילה. לפעמים היא מוותרת, מתחבאת בדירה. חבר שלי גר בקומה שלישית עם אשה ושני ילדים. הוא תופס ילדה, היא תופסת ילד ורצים, זו המציאות שלהם. אנחנו במצב "יותר טוב", יוצאים למסדרון בבית שהוא פנימי. זה משחק בחיים, שהפך למציאות שלנו. בנסיעות מחוץ לשדרות, לא יכולנו להבין איך אנשים ממשיכים כאילו אין קסאמים, ואיך אנחנו לא קמים ולא צורחים.

די ברור שהיתה התעלמות בגלל שזו שדרות. אמרנו כל הזמן, מתי כבר יתעוררו, מתי ירגישו, רק כשייפול עליהם? בתל אביב? כעת, כשהתחילו ליפול טילים על אשקלון, נתיבות, עברו לאשדוד, קפצו לאופקים והגיעו לבאר שבע, אז אנחנו אומרים: עכשו תבינו על מה אנחנו מדברים, ואיך אנחנו חיים כבר שמונה שנים.

הביקור שלכם היום קשור במלחמה?

יצאנו משדרות כי אוהד סגור בבית חמישה ימים. זה הרבה יותר מדי, אי-אפשר להחזיק ילד בלי שהוא יראה ילדים ובלי לצאת איתו החוצה. נוסף לכך, אני בהפסקה מהעבודה, כי המפעל שאני עובד בו עשה שבוע עבודה מקוצר בגלל צמצומים שקשורים במשבר הגלובלי, וגם בגלל הסילבסטר – העובדים רובם רוסים שלא מגיעים לעבודה בתאריך הזה, אז אמרתי, זו הזדמנות, גם לבקר את אמא, ובעיקר להתאוורר.

מה אתה חושב על המלחמה?

למלחמה הזאת חיכינו הרבה זמן. לא יודע אם זה יעזור ומה יעזור, אני שונא מלחמות, אבל אמרנו, יורים עליך, תירה בחזרה, משהו כמו: הבא להרגך השכם להורגו.

ואם זה יימשך?

שיימשך כמה שצריך. וואלה, סוף סוף נפל להם האסימון. סוף סוף קמים, מאחדים כוחות ועושים.

בעולם לא יודעים שירים על שדרות.

נכון. בקטע הזה, של ההסברה הפלסטינאים ניצחו, והיום אני רואה שלאט לאט, משהו משתחרר, יש התחלה של התעוררות בעולם ובכלל אצלנו בארץ.

מה תאמר לאומה...?

היה מצב שממשלות ישראל הפקירו עיר בישראל, גלגלו עיניים. אני חושב שהיום מבינים שהדברים שעוברים על שדרות ועל הדרום הם עניין של כל המדינה, רואים שזה יכול להתרחב. עדיין אין לישראל את הפריבילגיה לשבת בשקט, אנחנו צריכים להילחם על חיינו.

איך אתה מרגיש בגבעת חיים?

יש תמיד תחושת בית, געגועים לדברים של פעם. נחמד לי לראות שהמקום פורח, אנשים שהכרתי בעבר עדיין כאן. אני לוקח את אוהד לרפת והוא רוצה עוד ועוד. יש הרבה דברים שאני מתגעגע אליהם. אני מחפש מגורים במקום שיש בו צורת החיים שהכי דומה למה שאני גדלתי בה. פגשה ורשמה דינה רמגי

מכתב תגובה ל"פסטיגזה", רשימה סטירית שכתב יהונתן גפן במעריב יום שישי 2 בינואר

ליהונתן גפן –

אני קוראת מתמידה של עיתון מעריב וקוראת באופן קבוע את הרשימות שלך ומרובן אני מרוצה וגם נהנית.

לגבי הרשימה הנ"ל, בה אתה כותב בסגנון אופייני לך, ציטוט: "ברוכים הבאים למופע פיצוץ בהשתתפות מיטב מטוסי ישראל, פירוטכניקה מרהיבה, מכונות עשן. הכרטיסים יקרים והחיים זולים." סוף ציטוט.

ציטוט נוסף: "כל העם מתאחד סביב האלימות החגיגית, הדבר היחידי שאנחנו יודעים לעשות: טבח המוני שמתחיל להיראות כמו רצח עם. אני מאמין שרבים בקרב עמנו מסכימים שהמדינה חייבת להגן על אזרחיה אבל מודעים שלא נולד כוח שינצח טרור מרושע." סוף ציטוט. ובכן, יש לי הסתייגות וכעס לגבי עמדתך הנ"ל.

אני האחרונה שתהנה ממלחמה ומ"פסטיגזה" כפי שאתה מכנה מה שקורה שם, ואני מצטערת מאוד על חיי אדם חפים מפשע. עם כל הכבוד הייתי מציעה לך לחיות חצי שנה בשדרות, לא שמונה שנים כפי שהבן שלי ומשפחתו חיים שם, רק כמה חודשים... ואז אולי הרשימה שלך תוכל להיות סבירה בעיני.

לא זכור לי שכתבת כתבות מחאה כנגד הטרור והחמאס העומד בראשו (אם אני טועה... תקן) ממש ברגע זה אני שומעת בחדשות שנפלו קסאמים על דירות בשדרות ויש נפגעים, ומייד אני מתקשרת לבני ושואלת אם הכל בסדר, וכך זה נמשך כבר שמונה שנים. אולי, אם היית מנצל את הבמה שלך במשך כל השנים האלה וכותב רשימות מחאה כנגד הטרור וכנגד שיגור קסאמים על שדרות ועוטף עזה זה היה משפיע ולא היינו צריכים להגיע למצב הקשה הזה.

לשבת בביתך הבטוח ולכתוב כפי שכתבת זה ממש נוח!

הייתי מציעה גם לכל אלה שמתתפים בהפגנות נגד מדינת ישראל, כל אלה שזועקים פה בארץ ובבירות העולם כנגדנו, לבוא ולחיות כמה חודשים בשדרות או באחד היישובים באזור, לבוא עם בני משפחתם, ואחר כך, אם ימצאו לנכון לבוא ולהפגין.

אני מקשיבה ומאזינה כל הזמן לשמוע מה קורה ומקווה שבסופו של דבר נגיע להסכמה.

נעמי משי

6

קבוצת חברים

לחברים שכתבו מכתב ומסרו אותו לפרסום בגבעתון, עם החתימה "קבוצת חברים" – אנא התקשרו אלי, כדי שנוכל לפרסם את המכתב. דינה רמג' עורכת הגבעתון

מספרי טלפון

בפנקס הטלפונים מופיע מספר הטלפון 8224 של בלומה וישראל זילברמן אצל נחמה וזהר ברוש... שמספר הטלפון שלהם 8244. נא תקנו אצלכם בפנקס.

ספרייה

להורים – ילדים – נוער – תושבים וכל חובב ספר!
ספריית הקיבוץ תיפתח לשירותכם
כל יום חמישי אחר הצהריים בין השעות 16:00 ל-18:00
לקריאה, עיון, החלפת ספרים, חיפוש מידע ולימודים.
נשמח שתבואו!

בריכת שחייה

לעונת הרחצה 2009 בבריכת גבעת חיים מאוחד **דרושים** :

- * מציל מוסמך ותעודת רענון בעזרה ראשונה במשרה מלאה – משרה מלאה.
- * עובדי מזנון – משרה מלאה. דרישות התפקיד – שליטה במחשב.
- * עובדי ניקיון – משרה מלאה.

דרישות התפקיד לכל המשרות: חריצות, אמינות, זריזות. רצוי בוגרי צבא וכן תלמידי תיכון לחלק מהמשרות.

התקופה – מאמצע מאי עד אמצע ספטמבר (4 חודשים).

כל המעוניין לעבור קורס מצילי בריכות לעונה זו יתקשר לשבי לטלפון 050-2056605.

שבי אברהמי
050-2056605

7

אני והפינגווינים

בנימין פרנק לקח חופשה ארוכה מגת ויצא לטיול מאורגן לאנטרקטיקה. עכשיו הוא מתאושש, עד הטיול הבא.

למה אנטרקטיקה?

כילד, התרשמתי מהסיפורים של המורה שלנו, קיל, שביקר באנטרקטיקה בתקופת שליחותו בארגנטינה. כבר אז רשמתי לעצמי מטרה, להגיע לאזור הקוטב הדרומי... מאז זה ישב לי אחורה בתת-ההכרה. נרשמתי לטיול לפני יותר משנה, בחברת "אקו טיולים" שבה נסעתי לסין לפני שלוש שנים. היתה פגישה חטופה אחת בתל אביב, בדיעבד כמעט לא היתה לה משמעות כי למרות ההסברים לא יודעים למה הולכים. הטיול אורך 21 יום, כולל 18 יום על האוניה, ויום אחד טיול בשמורת ארץ האש בארגנטינה.

הקבוצה

זו היתה קבוצה מאורגנת ראשונה מישראל, אם כי לא מעט ישראלים כבר יצאו לאנטרקטיקה כבודדים. אנשים בגיל מעל חמישים, מטיילים הרבה, חלקם אקדמאיים, הרבה נשים וכמה זוגות. אני קיבוצניק יחידי – זה התאים לי מאוד. המדריך דנדן בולוטין העניק נופך משלו לטיול. לפני ארבע שנים הוא טייל באזור הזה 45 יום (עם משפחתו ושתי ילדות קטנות), מין הרפתקן מחושב, פייטר רציני, מטפס הרים, אנתרופולוג וחוקר, יודע לספר סיפורים. היתה אווירה טובה, כל אחד בא לטייל וליהנות, לא מתעסקים בדברים שמעבר לכך. נוצרות חברויות, תת קבוצות, הכרתי הרבה אנשים.

ספר על הטיול, לפי הסדר:

ססנו 30 שעות בערך, בשלוש טיסות, עד לקצה הדרומי של ארגנטינה – לעיירה אושווייה. יש שם שלט: "פה נגמרת הדרך מאלסקה עד סוף יבשת אמריקה בדרום". היה קר, סוף נובמבר-תחילת דצמבר, סוף האביב בחלק הדרומי של כדור הארץ. כל היום אור, שמש מצפון... צריך להתרגל. טיילנו יום אחד בשמורת ארץ האש, ובערב עלינו על האוניה והתחלנו את המסלול שלנו, תחילה לכיוון מזרח, למרחק אלף קילומטרים בערך, לאיי פוקלנד. האזור הוא מפגש בין שלושה אוקיאנוסים: השקט, האטלנטי והים הארקטי. הים גלי, ולעתים סוער מאוד. היינו מצוידים במדבקות שמצמידים אותן מאחורי האוזן, נגד מחלת ים. נוסעים שהמדבקה לא עוזרת להם שוכבים על המיטה ומחכים שיעבור... כשהתחלתי להרגיש מחלת ים, לקחתי את המדבקה הראשונה, עם תחילת ההפלגה (שאמורה להשפיע 72 שעות) וגם עליתי לגשר, לאוויר הפתוח – וזה עזר. איי פוקלנד, הזכורים לנו ממלחמת פוקלנד, הם קבוצת איים, באקלים לא ארקטי. עיר הבירה נקראית סטנלי, אלפיים תושבים בערך... יש אפילו מוזיאון קטן שקשור בליוויינים. כל אי הוא בבעלות פרטית של דייריו – אזרחים בריטים. כדי לעלות לאי ולבקר בשמורת טבע יש לקבל רשות מהמשפחה – והם מעוניינים שיבואו, כי משלמים להם. ביקרנו בשמורות ציפורים, ראינו אלבטרוסים, יסעורים ופינגווינים מהסוגים היותר קטנים בעונת הקינון. תחילה שררה טמפרטורה סבירה – זה היה אצלם היום החם ביותר השנה – אבל אחר הצהריים התרוממו גלים גבוהים והטמפרטורה צנחה ל-4 (פלוס) מעלות צלזיוס, אי-אפשר היה להחזיר אותנו בסירות מהמזח לאוניה, למרות שזה קרה במפרץ סגור. נאלצנו להיעזר בסירת משטרה גדולה.

לאחר יומיים באיי פוקלנד, המשכנו דרומה, לאיי ג'ורג'יה הדרומית, כאלפיים קילומטר מזרח-דרום, שבה ריכוז גדול של בעלי חיים. זוהי קבוצת איים בשלטון אנגלי, לא מיושבים, רק תחנות מחקר ואנשי תחזוקה שמתחלפים בתורנות. המים בים קרים מהאוקיינוס האטלנטי בחמש-שש מעלות, ומסביב המון קרחונים – מנווטים ביניהם. שהינו שם כארבעה ימים, ירדנו לחופים, הסתובבנו עם בעלי חיים בשמורות הטבע המדהימות. מזג האוויר באיים אלה הוא ארקטי. בכל חוף אלפי בעלי חיים. יש שם דובי ים (סוג של כלבי הים), פילי ים וכמובן פינגווינים.

זו תקופת הייחום של דובי הים, הם שולטים בחוף, לכל זכר יש חלקה והוא נלחם עליה בעוז. המטיילים מחזיקים מקל, נוגעים להם באף כדי להרחיק אותם ולמנוע מהם לנסות לנשוך.

המקום ללא שבילים או סימון. מותרים לא יותר ממאה מטיילים ביום, כדי לא לזהם ולא לגרום נזק. כאשר יורדים לחוף, אסור לנו המטיילים לעשות את צרכינו ביבשה, וחייבים להתאפק עד החזרה לאונייה. לפני הירידה לחוף, חויבנו לשאוב אבק מבגדינו וכמובן וחתמנו שכך עשינו. בעלי החיים לא בורחים מבני אדם, להיפך, לעתים אפילו מתקיפים. הם גדולים, בעלי עור עבה עם הרבה שומן.

המפליאים ביותר הם פילי הים. הם חיים בים ומתרבים על היבשה. זו חיה שנראית כמו שק ענק, במשקל שני טון, באורך ארבעה מטר, שרועה על הקרקע כמעט ללא תזוזה – אבל אסור לטעות: פיל הים הוא טורף ימי מסוכן, בעל מלתעות. בשניות יכול אחד כזה להתרומם מעליך ולתקוף. יש להם עמוד שדרה, ובזמן הייחום זכרים מנהלים קרבות ביניהם על נקבות. הזכר גדול מהנקבה פי שש. ראינו אחד מזדווג עם שלוש נקבות בחצי שעה... הם עושים את זה בשכיבה, מהצד...

החופים מלאים פינגווינים, מסוג פינגווין מלכותי, שמגיעים לגובה 80 ס"מ – הסוג השני בגודלו אחרי הקיסרי. הם יכולים לכסות שטח ענק, למשל את כל צלע ההר, ממש עיר של פינגווינים, אולי 60 אלף. זו תקופת הבקיעה ויש הרבה גוזלים. כל הזמן שומעים אותם קוראים זה לזה, בצליל קבוע שמזכיר נגינה במסרק... הורים שהלכו להביא אוכל מהים, יחזרו וימצאו את הגוזל שלהם בין עשרות אלפים שקוראים קריאות חיפוש.

בשנת 1914 נערך כאן המסע המפורסם של שקלטון, שניסה להגיע לקוטב הדרומי. האנגלים אוהבים אותו, הוא נחשב גיבור שלהם. הזכרנו אותו כי היתה איתנו קבוצה אנגלית. באחד המסעות שלו הוא הבין שהוא לא יצליח להגיע למטרה, והחליט להפסיק את המסע ולהחזיר את האנשים שלו בחיים. הוא השאיר קבוצה באיי שטלנד – קבוצת איים בצפון חצי האי האנטרקטי – ושט בסירה קטנה בתנאים לא תנאים למרחק 1500 קילומטר לאיי ג'ורג'יה לבקש עזרה. הוא הגיע לצד המערבי בערך, שבו אין חופים, הים נכנס לתוך הרי הגרניט הגבוהים והרוחות חזקות כל הזמן. הוא חצה ברגל את ההרים, גייס עזרה וחזר לאסוף את האנשים. עשינו בג'ורג'יה מסע בעקבות שקלטון, במזג אוויר נוח במושגים שלהם, אולי 15 מעלות. זה קורה אולי שלושה ימים בשנה, עם שמיים כחולים. צעדנו כשישה קילומטר, ירדנו צוקים על הישבן.

אוניה כבית מלון

מרגע שעזבנו את ארגנטינה, האוניה שימשה לנו בית. צריך לציין שהאוניה שטה לאט, בערך 25 קילומטר בשעה, וכל מעבר מאזור טיול אחד לשני לוקח הרבה מאוד זמן. חצי מזמן הטיול נמצאים על האונייה. האוניה נותנת שרות מלון מלא, כולל החלפת מצעים, סידור חדר ובר פתוח 24 שעות ביממה. זו אוניית מחקר רוסית לאזורים הארקטיים שנבנתה בפינלנד ב-82 ולאחר מכן הוסבה לתיירות, ושמה פרופסור מולטנובסקי. גרנו שניים-שלושה בחדר, התנאים בפנים היו טובים ביותר, מתאימים למטיילים שבאמת מוכנים להתאמץ. המזון ברמה של מלון, עם הגשה אישית, מטבח עם צוות טבחים – בשבילנו הישראלים דאגו במיוחד לירקות ופירות. השירות של עובדי האוניה היה ברמה טובה ביותר, עם הרבה סבלנות.

היינו שתי קבוצות באוניה, ישראלית ואנגלית. האנגלים היו ממעמד די גבוה, כולם חברים במועדוני יאכטות. אחד העיסוקים בשעות הפנאי, לי ולאחרים, היה לשהות על גשר הפיקוד שהוא חדר עם חלונות זכוכית מסביב, עם מראה פנורמי של הנוף, להביט סביב ולדבר. נוצרות הכרויות, זה מקום המפגש השני לאחר הבר. יש אור 24 שעות (כדי לישון מחשיכים את התא) אבל שומרים על סדר של יום ולילה. הים גלי עד סוער, תנודות בלתי פוסקות. יום אחד, בשעת ארוחת ערב יום שישי, פרשו מפות לבנות על השולחנות – בדרך-כלל מונחות שעוונות מחומר פלסטיק שבולם את תזוזת הכלים על השולחן – ובאמצע הארוחה התחילה סערה, מקומית כזאת... ימינה ושמאלה עד ארבעים מעלות, ואז קדימה – וחוזר חלילה – וכל מה שעל השולחנות עף על הרצפה. נשברו צלחות, ספלים, כמו בסרטים. לילה אחד, ואני במיטה, התחילה סערה – נזרקתי עם הראש לקיר, אחרים נפלו מהמיטה. ביום אחר, סערה גדולה, שתי נוסעות אנגליות עפו מקצה אחד לקצה השני באולם הבר, נחבלו חזק. אנגליה אחרת, שכבר טיילה בכל מקום בעולם ביאכטה פרטית שלה, גם בארץ, יצאה באחת הסערות, למרות שביקשו לא לצאת. כשהיא פתחה את הדלת להיכנס לגשר, הרוח העיפה אותה והיא נשאבה פנימה בכוח ונחבלה. אם היתה עפה לים, בטמפרטורת מים כמעט אפס, היא לא היתה ניצלת, בטח לא בלי חגורת הצלה. בזמן סערה צריכים להיות זהירים כל הזמן. בכל מקום באוניה יש ידיות להיאחז בהן, בשירותים, במקלחת, בחדר האוכל ובכל פינה. בזמן סערה מי שלא נאחז נופל. ולמרות זאת, ישנתי בלילות מצוין. בסופו של דבר אחרי שהגוף מתאים את עצמו לנדנודים, נרדמים בכיף, כמו טלטולים לתינוקות.

ארגון הטיול

את הטיול מארגנת חברת תיירות לא ישראלית. לקפטן הרוסי, ארבעים שנה על הים, יש סמכות להחליט מה עושים ומה לא, כי הים שם יודע לסעור מאוד, גם אם האוניה של ימינו מנווטת על-ידי לוויינים, והמערכות בנויות כך שאין שום סיבה לטבוע. מנהלת הטיול מטעם החברה היתה בחורה גרמניה בת 27, שכבר עשר שנים חוקרת שלגים וקרחונים. היא היתה מצוינת, תפסה חזק את האנשים. יש לה הרבה אחריות: כשמתקרבים לחוף, זו אופרציה שלמה. האוניה עוצרת 200 או 300 מטר מהחוף, בגלל השרטונים. יורדים בסירות זודיאק, כל פעם שמונה חברה' בסירה, וממנה הולכים קצת במים עד החוף. צריך הרבה סבלנות. ביום יפה ההתארגנות מהירה, אבל ביום של גלים נרטבים וזו בעיה. במזג האוויר הארקטי גם ביום שקט ובלי רוח הטמפרטורה 2, 3 או 4 מעלות, וברגע שמתחילה רוח הכי קטנה הן יורדות ב-30 מעלות תוך שניות. באחת הגיחות צעדתי מהסירה לחוף ופתאום בא גל ונכנסו לי מים למגף אחד. המים קרים כמו קרח. שלוש שעות בקור כזה והרגל יכולה לקפוא. הספקתי לראות ולצלם אבל חזרתי מהר לאוניה.

מה לובשים?

הצטיידתי בלבוש סקי מלא, כולל כובע סקי, מעיל סקי (עם כובע), לבנים תרמיים, גטקס תרמי, גופיה שרוול ארוך תרמית, מכנסי סקי – ומגפיים, שהם הפריט החשוב ביותר – נעליים לא רלוונטיות, גם לא נעלי הרים. תרמי פירושו שומר על חום הגוף וגם נושם. קניתי שני זוגות גרביים תרמיים ונעלתי מגפיים קצת יותר גדולים. הלבוש היה יעיל וטוב. בתוך האוניה הלכתי בסנדלים ומכנסיים קצרים, אבל כדי לצאת לסיפון או לגשר צריך להתלבש היטב, גם במעיל.

המשך המסלול

מג'ורג'יה הדרומית המשכנו דרומה לעבר חצי האי האנטרקטי, עם עצירה לחצי יום באורקני הדרומית. זו קבוצת איים ובהם תחנת מחקר ארגנטינאית בשם אורכידאה. לטענתם זו התחנה הראשונה שהוקמה באזור הארקטי בשנת 1904. פעם בשבועיים באה איזה אוניה לשעתיים שלוש... הם שמחים, מקבלים יפה, מחתימים את הדרכונים... הנוף כולו הרי גרניט מושלגים וקרחונים – גליישר, שהוא קרחון בגוון כחול, בגלל חוסר חמצן בשכבות הנמוכות – כך הסבירה לנו מנהלת הטיול, חוקרת הקרחונים. בדרך ראינו אוניה ואני מיהרתי לצלם. ארבע-חמש שעות אחרי זה היא עלתה על שרטון. באה אוניה של הצי הארגנטינאי ופינתה את הנוסעים.

אנטרקטיקה

ככל שהתקרבו ליבשת אנטרקטיקה מזג האוויר נעשה עוין. קשה אפילו לצאת לסיפון האוניה, מה עוד שנפלנו על שקע ברומטרי. בקושי יכולנו לרדת לחוף, אבל צריך להניף דגל ישראל...

אגב, הקוטב הדרומי לא נמצא באמצע אנטרקטיקה אלא די קרוב לחצי האי – הפנינסולה, המזדקר מתוך היבשת לצפון, אליו מגיעים המטיילים באנטרקטיקה. ירדנו פעמיים לחוף, כל פעם לחצי שעה, לא יותר.

בחוף, בקושי יכולנו לזוז, רוח וקרחונים מימין ומשמאל – הכל קפוא. עומדים שם בניינים של תחנת מחקר ארגנטינאית, שלא מאוישת כרגע. הלכנו בין הבניינים, נצמדנו לקירות. אין תושבים באנטרקטיקה, אין בעלי חיים טורפים, אפילו לא דובים לבנים, רק ציפורים טורפות, שאורבות לגוזלים של הפינגווינים. שום חיה לא שוכנת ביבשה, אפילו לא הפינגווינים, אלא בעונת הרבייה וגידול הגוזלים.

שטנו לאורך החוף, הרבה פיורדים, ההרים יורדים ישר לים, הכל קרח. כל הדרך ליוו אותנו אלבטרוסים ויסעורים, ציפורי הים שיודעות לשבת על המים, ויודעות להתרומם. הן עפות סביב האוניה, נהנות מהאוויר החם שנוצר משיט האוניה ואנחנו יושבים שעות על הגשר, או ביום יפה עומדים למעלה בחוף, ומתבוננים בציפורים.

ממש בשמונה השעות האחרונות, כשחצינו את מעבר דרייק מדרום לצפון בחזרה לארגנטינה תפסה אותנו סערה חזקה, בדרגה של הוריקן: גלים בגובה עשרה מטרים – ובכריזה הנחו אותנו לא לצאת מהחדרים. לקפטן זו לא היתה בעיה, הוא ידע לנווט את האוניה. צילמתי כמה שאפשר ואז פרשתי לחדר. לנוסעים אין מה לחפש בגשר בזמן סערה, אנחנו רק מפריעים. בארץ ידעו על הסערה וצלצלו אלינו לשאול מה שלומנו. רק לאחר

כ-12 שעות, כאשר הגענו לכיף הורן, תחילת יבשת אמריקה, נגמרה הסערה.

היה קשה?

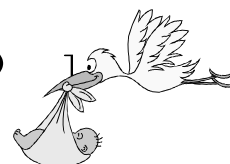
בדיעבד אני חושב שזה לא שיט תענוגות, אבל התנאים היו נוחים, אווירה נעימה – מאוד נהייתי. 18 יום על אוניה ברצף – חוויה רצינית. כל הימים לא שמענו חדשות, למרות, שאם רוצים יש קשר טלפוני ואינטרנט.

כשירדנו מהאוניה, בעשר בבוקר, עוד הכל התנדנד לי, לקח יומיים עד שעבר. על טיול כזה, יציאה לכמה שבועות והתנתקות, אני ממליץ לכל אחד – לא חייבים להרחיק עד אנטרקטיקה. זה נותן קצת פרופורציה, מבט מרחוק. החוכמה להיות שם ולא פה.

שוחחה ורשמה דינה רמגי

מזל טוב

לנעמי משי
להולדת הנכד שמעון
(שביעי) לשולמית ויהודה
ברכות למשפחה

מזל טוב

למירי דקר
להולדת הנכד
בן לעילי ולימור
אח לאוריה ודביר
ברכות לסבתא אידה
ולכל המשפחה

היו זמנים – הופעת אודטה ב"בית שרת"

בית שרת בגבעת חיים היה פעם, במאה שעברה, אולם מופעים מבוקש ושוקק חיים.

אחד מהמופעים הרבים והמעולים היה הופעתה של זמרת העם האמריקאית הגדולה – בשירתה ומבנה גופה – אודטה, באפריל 1972.

האולם היה מלא עד אפס מקום במאזינים נלהבים. שירתה של אודטה היתה נהדרת, גרמה להתפעמות ומילאה את הבמה הגדולה ואת חלל האולם.

נפל בחלקנו ובחלקי כמארכת – לחוות את הופעתה של זמרת עם גדולה !!!

לזכרה של אודטה, שנפטרה לפני כחודש בגיל 77.

תלמה כהן

12